

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Αύγουστος 2012

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικώς. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

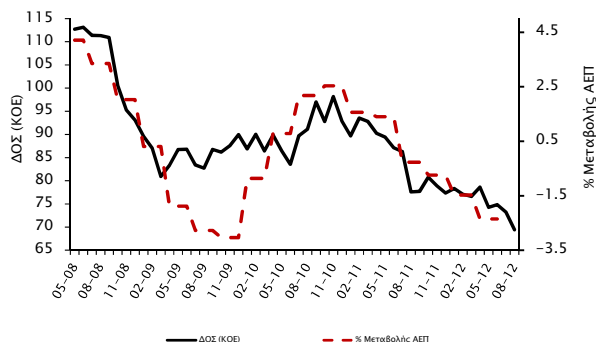
Τον Αύγουστο 2012 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε επιδείνωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να μειώνεται κατά 3,8 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο, καταγράφοντας την χαμηλότερη τιμή του ιστορικά. Η χειροτέρευση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην επιδείνωση του κλίματος στις υπηρεσίες, εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης των τελευταίων μηνών, αλλά και των αρνητικών προσδοκιών για τη ζήτηση τους επόμενους μήνες. Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές και στο λιανικό εμπόριο παρουσίασε μικρή επιδείνωση, ενώ στη μεταποίηση βελτιώθηκε ελαφρώς. Το κλίμα στις κατασκευές παραμένει στα ίδια αρνητικά επίπεδα του περασμένου μήνα.

Τους τελευταίους μήνες ο ΔΟΣ παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα γεγονός που προδιαγράφει συνέχιση της συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας τα επόμενα τρίμηνα.



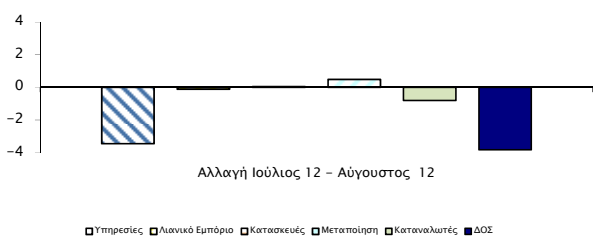
Τον Αύγουστο 2012 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο παρουσίασε μείωση της τάξης των 3,8 μονάδων σε σύγκριση με τον Ιούλιο.² Τους τελευταίους μήνες ο ΔΟΣ παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα γεγονός που προδιαγράφει συνέχιση της ύφεσης (Διάγραμμα 1).³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και Ρυθμός Μεταβολής ΑΕΠ



Η μείωση του ΔΟΣ τον Ιούλιο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα οφείλεται κυρίως στη χειροτέρευση του οικονομικού κλίματος στον τομέα των υπηρεσιών (Διάγραμμα 2).

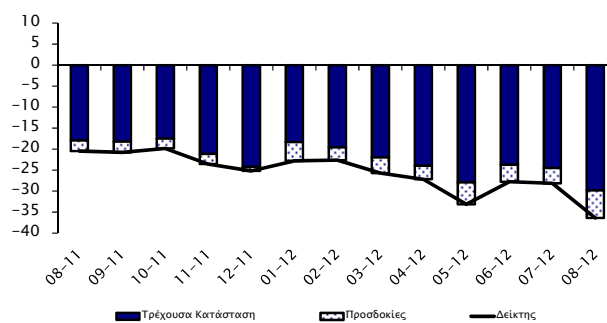
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της



Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε σε σύγκριση με τον Ιούλιο, λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3). Οι περισσότερες επιχειρήσεις αξιολογούν πιο αρνητικά από τον περασμένο μήνα τη ζήτηση και την απασχόληση τους τελευταίους τρεις μήνες. Παράλληλα, αρνητικότερες είναι και οι προσδοκίες των επιχειρήσεων όσον αφορά

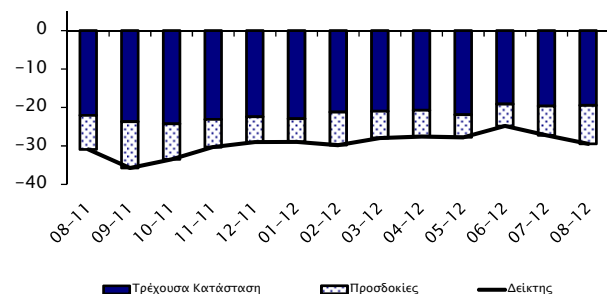
τη ζήτηση και την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες. Τέλος, στα ίδια αρνητικά επίπεδα με τον Ιούλιο παρέμειναν οι αξιολογήσεις για την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων τους τελευταίους τρεις μήνες και για τις αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)



Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε μικρή επιδείνωση λόγω χειροτέρευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)



Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν μείωση στις πωλήσεις, καθώς και στις παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους μήνες. Λιγότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μείωση στα τρέχοντα αποθέματα και λιγότερες αναμένουν μείωση των τιμών πώλησης το επόμενο τρίμηνο. Σε σχέση με τον Ιούλιο ελαφρώς περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μικρή αύξηση στις πωλήσεις τους τελευταίους μήνες, ενώ λιγότερες φαίνεται να αναμένουν μείωση στην απασχόληση τους επόμενους μήνες (Πίνακας 1).

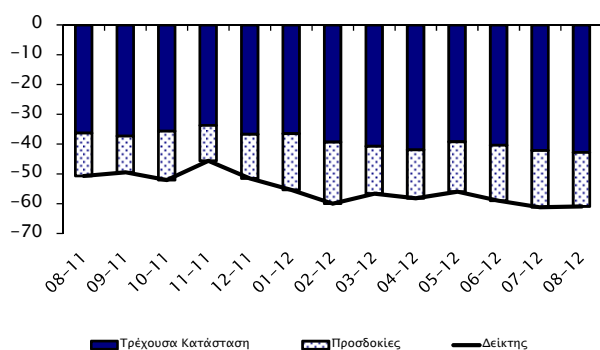
Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα του Ιουλίου (Διάγραμμα 5).

Τόσο η αξιολόγηση των επιχειρήσεων όσον αφορά την οικοδομική τους δραστηριότητα, όσο και οι προσδοκίες

¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).
² Από το Φεβρουάριο 2011 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.
³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (προκαταρκτική εκτίμηση), 2^ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2012", Στατιστική Υπηρεσία 14/08/12).

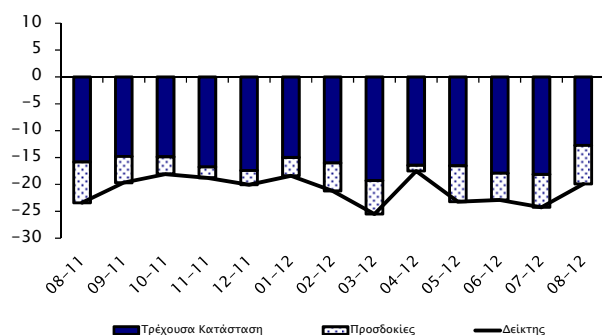
τους για την αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες, παρουσίασαν οριακή βελτίωση σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα παραμένοντας όμως σε πολύ αρνητικά επίπεδα. Αντίθετα, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικότερα απ' ό,τι τον Ιούλιο τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) και, ταυτόχρονα, λιγότερες αναμένουν αύξηση των τιμών τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)



Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

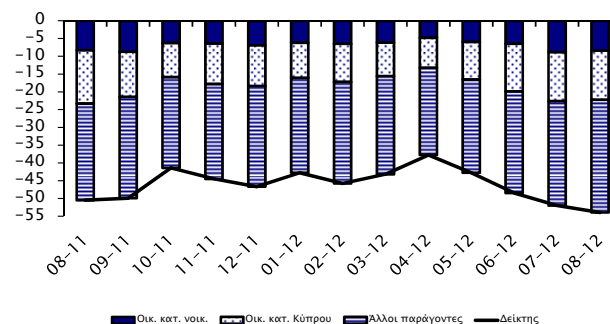


Συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα, περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν αύξηση στις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες και μείωση στα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων τους. Αντίθετα, αρνητικότερες σε σχέση με τον Ιούλιο ήταν οι αξιολογήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές, καθώς και για την παραγωγή τους τελευταίους τρεις μήνες. Τέλος, συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα, λιγότερες επιχειρήσεις αναμένουν αύξηση της παραγωγής και των τιμών πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες, ενώ ταυτόχρονα λιγότερες

φαίνεται να διαβλέπουν μείωση της απασχόλησης το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** παρουσίασε μικρή επιδείνωση σε σύγκριση με τον Ιούλιο. Αν και οι αξιολογήσεις τους αναφορικά με την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου γενικότερα, κατά τον τελευταίο χρόνο, αλλά και κατά τους επόμενους 12 μήνες, ήταν λιγότερο αρνητικές σε σχέση με τον Ιούλιο, συνεχίζουν να κυμαίνονται γύρω από ιστορικά αρνητικά επίπεδα. Οι εκτιμήσεις τους για την ανεργία παραμένουν ιδιαίτερα απαισιόδοξες με την πλειοψηφία να αναμένει αύξηση στον αριθμό των ανέργων τους επόμενους 12 μήνες (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)



Σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, λιγότεροι καταναλωτές δήλωσαν ότι παρατήρησαν μειώσεις στις τιμές των καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες, ενώ αναλλοίωτες παρέμειναν οι προσδοκίες τους για τις τιμές τους επόμενους 12 μήνες. Σε σχέση με τον Ιούλιο, οι περισσότεροι καταναλωτές δήλωσαν ότι η τρέχουσα χρονική στιγμή δεν είναι κατάλληλη ούτε για μεγάλες αγορές, αλλά ούτε και για αποταμίευση χαρακτηρίζοντας μικρή την πιθανότητα να προβούν σε αποταμίευση τους επόμενους 12 μήνες (Πίνακας 1).

Συμπερασματικά, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο τον Αύγουστο 2012 παρουσίασε μείωση 3,8 μονάδων σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2012. Η χειροτέρευση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην επιδείνωση του κλίματος στις υπηρεσίες, εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης των τελευταίων μηνών, αλλά και των αρνητικών προσδοκιών για τη ζήτηση τους επόμενους μήνες. Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές και στο λιανικό εμπόριο παρουσίασε μικρή επιδείνωση, ενώ στη μεταποίηση βελτιώθηκε ελαφρώς. Το κλίμα στις κατασκευές παραμένει στα ίδια αρνητικά επίπεδα του περασμένου μήνα.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

ΕΡΕΥΝΑ	2011					2012							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-20	-21	-20	-24	-25	-23	-23	-26	-27	-33	-28	-28	-36
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-28	-31	-24	-30	-36	-29	-33	-30	-38	-40	-36	-39	-39
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-26	-24	-29	-33	-37	-26	-26	-36	-34	-44	-36	-34	-50
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	-8	-8	-7	-7	-3	-14	-9	-11	-10	-16	-12	-11	-20
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-9	-5	-4	-1	-8	-3	-5	-7	2	-3	-6	-10	-17
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-4	1	3	-2	2	-1	0	0	-2	-17	-16	-16	-17
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	10	10	10	3	2	0	2	9	-1	-7	-7	-7	-7
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-31	-36	-34	-30	-29	-29	-30	-28	-28	-28	-25	-27	-29
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-52	-56	-58	-57	-49	-57	-51	-49	-57	-60	-52	-58	-54
Τρέχοντα αποθέματα ³	15	15	15	13	18	12	13	14	5	6	6	1	4
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-27	-36	-28	-22	-20	-18	-26	-21	-21	-18	-17	-23	-30
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-50	-55	-47	-36	-43	-39	-47	-43	-36	-42	-44	-45	-47
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-17	-11	-14	-14	-14	-14	-11	-12	-12	-16	-15	-17	-11
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	5	7	-3	2	-4	-4	-4	9	-4	-10	-12	-9	3
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-51	-49	-52	-46	-52	-55	-60	-57	-58	-56	-59	-61	-61
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-47	-40	-46	-37	-58	-41	-55	-56	-56	-58	-56	-57	-56
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-73	-75	-71	-68	-73	-73	-79	-81	-84	-79	-81	-84	-86
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-29	-24	-33	-24	-30	-38	-41	-32	-32	-33	-37	-38	-36
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-42	-27	-32	-39	-33	-37	-38	-37	-35	-37	-39	-34	-37
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-23	-20	-18	-19	-20	-18	-21	-26	-18	-23	-23	-24	-20
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-46	-35	-45	-43	-40	-52	-36	-44	-48	-52	-32	-42	-44
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-44	-51	-50	-53	-59	-53	-54	-55	-56	-62	-59	-58	-54
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-58	-46	-52	-46	-61	-57	-58	-52	-51	-43	-52	-39	-50
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	4	-7	-6	-3	-7	-9	-6	3	-7	-13	-5	-3	-16
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-23	-15	-10	-6	-8	-10	-16	-19	-3	-20	-15	-18	-22
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-18	-19	-25	-14	-22	-23	-23	-27	-19	-16	-11	-21	-18
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	1	2	-6	0	-4	-13	-5	-1	-6	-4	-11	1	-10
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-50	-50	-41	-44	-47	-43	-46	-43	-38	-43	-48	-52	-54
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-35	-34	-32	-33	-35	-38	-35	-41	-40	-45	-40	-45	-44
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-33	-35	-25	-26	-28	-25	-26	-25	-19	-24	-26	-36	-34
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-65	-65	-63	-65	-66	-69	-70	-74	-73	-76	-77	-79	-77
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-60	-51	-38	-46	-46	-39	-43	-38	-34	-42	-54	-55	-55
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	17	21	18	16	17	17	15	27	34	22	19	14	18
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	29	35	18	17	13	9	15	31	14	4	-2	5	5
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	62	63	59	60	65	56	59	57	52	54	64	65	68
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-55	-52	-48	-47	-47	-45	-48	-53	-46	-52	-49	-57	-60
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-52	-55	-52	-50	-57	-48	-53	-54	-50	-54	-59	-65	-62
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-20	-20	-5	-14	-17	-10	-19	-11	-14	-14	-11	-21	-24
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-46	-51	-43	-47	-48	-51	-55	-53	-46	-51	-50	-53	-58

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).